

„את“ וטיפולוגיה, עמ' 1

העובדות בעברית:

- (1) קראתי את הספר. קראתי ספר.
את מי ראית? מה ראית?

המילית „את“ מסמנת מושאים. צורה שמסמנת את התפקיד של NP במשפט מכונה יחסה, והצורה שמסמנת שה-NP הוא מושא מכונה יחסת האקוזיב. לכן, המילית „את“ היא יחסת האקוזיב בעברית. אבל משתמשים בה רק אם המושא מיודע, או במקרה של מיליות שאלה, חי.

יידוע/ספציפיות

- (2) טורקית
מושא מסומן אקוזיב רק אם הוא ספציפי

- א. Hasan öküz-ü aldı.
קנה אקוזיב -שור חסן
'חסן קנה את השור.'
ב. Hasan bir öküz aldı.
קנה שור אחד חסן
'חסן קנה שור.'
ג. Hasan bir öküz-ü aldı.
קנה אקוזיב -שור אחד חסן
'חסן קנה שור (מסוים).'

עוד גורמים (לעיתים קרובות מכונים „חיות“)

- (3) רוסיית
שם עצם זכר יחיד (קבוצה la) מקבל סימון של אקוזיב רק אם הוא חי
- א. Ja videl mal'čik- a / begemot- a.
אקוזיב -היפופוטם / אקוזיב -ילד ראה אני
'ראיתי את הילד/ההיפופוטם.'
ב. Ja videl dub / stol.
שולחן / עץ.אלון ראה אני
'ראיתי את עץ האלון / השולחן.'

- (4) ג'ירבאל (Dyirbal)
מושא מסומן אקוזיב רק בגוף ראשון וגוף שני
- א. ŋana jaja ŋamba- n.
לא.עתיד -לשמוע ילד אנחנו
'שמענו את הילד.'
ב. ŋana n'urra- na ŋamba- n.
לא.עתיד -לשמוע אקוזיב -אתם אנחנו
'שמענו אתכם.'

„את“ וטיפולוגיה, עמ' 2

- (5) אנגלית
 מושא מסומן כאקוזטיב רק אם הוא כינוי גוף (ובגוף שלישי יחיד, שם יש כינוי גוף שונים חי)
 I saw him (*he) א.
 I saw it ב.
 I saw the student / the book ג.
- (6) קטלאנית
 מושא מסומן כאקוזטיב רק אם הוא כינוי גוף
 No m' havien vist a mi. א.
 1 יחיד אקוזטיב ראה עבר. הם מושא. 1 יחיד שלילה
 'הם לא ראו אותי.'
 A ell no el vul. ב.
 אני. רוצה מושא 3 יחיד. זכר שלילה 3 יחיד. זכר אקוזטיב
 'אותו, אני לא רוצה.'
 No havien vist l' alcalde. ג.
 ראש. עיר יידוע ראה עבר. הם שלילה
 'הם לא ראו את ראש העיר.'
- (7) פיג'אנגא'גא'רה (Pitjantjatjara)
 מושא מסומן כאקוזטיב אם הוא כינוי גוף או שם פרטי. (ארגטיב היא יחסה שמסמן (חלק מה) נושאים בשפה הזאת)
 Tjitji-ngku ngayu- nya nya- ngu. א.
 עבר -ראה אקוזטיב -אני ארגטיב -ילד
 'הילד ראה אותי.'
 Tjitji-ngku Billy- nya nya- ngu. ב.
 עבר -ראה אקוזטיב -בילי (שם פרטי) ארגטיב -ילד
 'הילד ראה את בילי.'
 Billy- lu tjitji nya- ngu. ג.
 עבר -ראה ילד ארגטיב -בילי
 'בילי ראה את הילד.'

שיניהם

- (8) ספרדית
 מושא מסומן כאקוזטיב אך ורק אם הוא גם חי וגם מיועד (או ספציפי)
 El director busca el carro /un empleado. א.
 עובד אי-יידוע / מכונית יידוע מחפש מנהל יידוע
 'המנהל מחפש את המכונית / מחפש עובד.'
 El director busca a (e)l empleado/ a un empleado. ב.
 עובד אי-יידוע אקוזטיב / עובד יידוע אקוזטיב מחפש מנהל יידוע
 'המנהל מחפש את העובד / מחפש עובד מסוים.'

„את“ וטיפולוגיה, עמ' 3

	פרסית	(9)
מושא מסומן אקזטיב אם הוא ספציפי; אחרת הסימון אופציונלי, ועדיף אם המושא חי.		
Hasan ketāb-rā did.	א.	
ראה אקזטיב -ספר חסן 'חסן ראה את הספר.'		
Hasan yek ketāb did.	ב.	
ראה ספר אי-יידוע חסן 'חסן ראה ספר.'		
Hasan yek ketāb-rā did.	ג.	
ראה אקזטיב -ספר אי-יידוע חסן 'חסן ראה ספר (מסויב, חשוב).'		
Mard- i- rā did.	ד.	
ראה אקזטיב -אי-יידוע -איש 'הוא ראה איש.'		

תופעות כאלה שכיחות מאוד!!!

כאן ראינו דוגמאות מהמשפחות הבאות: אפרו-אסיאטית, אלטאית, הודו-אירופאית ופאמה-ניונגאנית. אפשר לראות את התופעה גם בשפות דראוידיות, בשפות אוראליות, ואחרות.